СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 294. Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 18. грудня, 1928.

VOL. XXXVI. No. 294. Jersey City, N. J., Tuesday, December 18, 1928. THREE CENTS.

МІЖ БОЛІВІЄЮ І ПАРАГВАЄМ ВИБУХЛА ВІЙНА

ВЖЕ РОЗПОЧАТО ВОЄННІ КРОКИ. Є ВТРАТИ В ЛЮДЯХ ПО ОБОХ СТОРОНАХ. ЛІГА НАЦІЙ ЩЕ РАЗ ІНТЕРВЕНЮЄ.

ВАШИНҐТОН, 16. грудня. — Мимо змагань Ліґи Націй і Панамериканської Конференції в справі мирного полагодження граничного спору між Болівією і Параґваєм, на ділі війна між обома державами вже вибухла. Болівійські літаки вже обкидали бомбами параґвайську твердиню, а рівнож уже прийшло до крівавої сутички між пограничними частинами обох держав. Дотого обі держави роблять далі воєнні приготовання, а в їх столицях відбуваються далі демонстрації, взиваючі уряди до війни.

Офіціяльно правительства обох держав виправдують себе і обвинувачують одно другого у розпочаттю воєнних кроків.

Параґвайський заступник у Вашинґтоні видав урядовий комунікат, в якім звалює всю вину за війну на Болівію, а заразом подає, що Аристид Бріян вислав від імени Ради Ліґи Націй до Болівії і Параґваю нову депешу в справі здержання воєнних кроків.

КУЛИДЖ МАЄ ЗАБЕЗПЕЧЕНУ СТАРІСТЬ.

ПРИЗБИРАВ ЯКИХ $400,000. ХОЧЕ ОСТАТИ ПРИВАТНИМ СИТЕЗЕНОМ, АЛЕ ВЕСТИ ЯКУСЬ РОБОТУ, ЯКОЮ ДОПОМІГ БИ СТЕЙТОВИ.

ВАШИНҐТОН, 17. грудня. — Президент Кулидж далі пакується і перевозить свої річи до свого невеличкого дому в Нортгемптон, стейту Месечузетс. Коли відійде з Вашинґтону, задумує купити собі більший дім. Місце буде залежати від його дальшого заняття.

Кулиджови пропонують ріжні позиції, між іншим головство в Америкен Телеґраф енд Телефон Компані. Але він заощадив собі около $400,000 і та сума вповні вистарчає на його життя. Тому він рад би остати приватним ситезеном, а займатися такою працею, що принесла би користь його стейтови. Дуже можливо, що стейт знайде для нього відповідне до його бажання заняття.

ГУВЕРА ВИТАЮТЬ В УРУҐВАЮ.

МОНТЕВІДЕО, Уруґвай, 16. грудня. — По величавім приняттю, якого дізнав Гувер у Буенос Айрес, наступило друге, не меньш сердечне, в столиці Уруґваю, де його приняв у пристані президент републики і міністри.

БОРА НАТИСКАЄ.

ХОЧЕ ДОКОНЧЕ ПЕРЕФОРСУВАТИ ПАКТ КЕЛОҐА.

ВАШИНҐТОН, 17. грудня. — Завтра вирішиться судьба договору Келоґа в справі поставлення війни поза законом. Голова Сенатського Комітету для справ заграничних, Бора, докладає всіх сил, щоби сенат ратифікував договір.

ЗАДУШИЛИСЯ ҐАЗОМ.

АЛЕ ГОЛОВНА ПРИЧИНА ТРАҐЕДІЇ — МУНШАЙН.

НЮ ЙОРК, 17. грудня. — Три дні лежало 5 трупів у домі при Другій Евені, ч. 125-6, заки завважив сторож, що з хати добувається трійливий ґаз. Поліція виломила замок і побачила застрашаючу сцену, бо пять розкладаючихся трупів. На столі і на підлозі було повно склянок і фляшок з муншайну.

НЕМА НАДІЇ НА МИР.

ВАШИНҐТОН, 17. грудня. — Панамериканська Конференція втратила надію на мирну інтервенцію між Болівією і Параґваєм. Члени конференції є тої думки, що війна між тими двома державами неминуча.

19 АВТОМОБІЛЕВИХ ЖЕРТВ ЗА ТИЖДЕНЬ.

КОЛИ СНІГ І ЛІД, ЗАЛИШАЙТЕ АВТОМОБІЛІ В ҐЕРАДЖУ.

БОСТОН, 17. грудня. — Джордж А. Паркер подає, що за послідний тиждень згинуло в стейті Месечусетз 19 людей від автомобілевих випадків. Впали сніги, позамерзали дороги. Все те причинюється до автомобілевих случаїв, особливо тоді, коли люде не звертають на змінену погоду уваги, а гонять. Коли замерзає чи топиться, чи коли впадуть сніги, найкраще їхати зелізницею, собвеєм чи стріткарами, а автомобілі залишати в той час в ґераджах. Тоді й охоронимо краще своє життя від нещасливого випадку. Так радить людина, що він довгого ряду літ слідить за автомобілевим рухом стейту.

ЗАБРАЛИ З ПАРНІ $20,000.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. 17. грудня. — Шістьох бандитів напало на турецьку парню в Савт Филаделфії, в якій купалося 120 людей. Бандити забрали всю готівку і дорогоцінности на суму $20,000.

ОСТОРОЖНО З ЇЗДОЮ НА ПЕРЕХРЕСТЮ.

ШІСТЬ ОСІБ ЗГИНУЛО НА МІСЦІ. ВСІ ОДНА РОДИНА.

ВИНДФОЛ, Індіяна, 17. грудня. — Пенсилвенійська зелізниця наїхала на перехрестю на автомобіль, яким їхало 8 осіб з одної родини в Кокомо. Шість осіб згинуло, а двоє зістало смертельно раненими.

ДОС ХВАЛИТЬ ЖИДІВ.

ЗА ЇХ ЖЕРТВЕННІСТЬ. У ЖИДІВ ЖЕРТВУЮТЬ БАГАТІ І БІДНІ.

ВАШИНҐТОН, 16. грудня. — Заступник президента Дос говорив сьогодня перед Жидівською Дабродійною Радою. Він підніс, що в ніякого народу на світі не є так широко розвинена жертволюбивість як у Жидів. Дос казав, що вона є вислідом того нещастя, яке перенесли Жиди на протязі своєї історії.

УКРАЇНА ВАЖНЕ ПИТАННЯ ДЛЯ СОВІТСЬКОГО СОЮЗУ.

Один французький дневник приніс статтю французького публіциста Роберта Лябона під заголовком „Будуча Росія". В ній пише, що Україна се найбільш актуальне питання Совітського Союзу, бо на Україні дозрівають самостійницькі змагання. Ті змагання випливають з облудної політики Москви, котра визискує Україну як кольонію Москви. Лябон каже, що Україна може незабаром стати тереном поважних подій, які можуть потягнути за собою далеко йдучі зміни в політичній констеляції Східної Европи.

„БАРБАЖИНЬСТВО".

В литовській столици Ковно гурток молодих Литовців напав на кіно, здемолював його і порізав образи, бо ті образи прийшли з польської фабрики. Польська „Ґазета Поранна" називає се варварством, бо то не були польські студенти, ані український маслосоюз, чи українська „Просвіта". „То цо іннеґо!"

ШПІОНАЖА.

По арештованню шпіонської орґанізації, котра нишпорила в Перемишлі, арештовано орґанізацію з 12 осіб, котра шпіонську роботу робила в областях воєвідства львівського і тернопільського. Головою орґанізації був арештований Володимир Сорока з Тернополя.

ЗЕМЛЯ ЗАПАЛАСЯ.

В Російськім місті Теодорієвську при одній з головних улиць запалися під землю чотири великі доми разом з мешканцями. Розколина, в котрій щезли доми, 150 метрів широка і 26 метрів глибока. Старі люде розказують, що в тім місці було колись дуже глибоке озеро, котре засипано.

БОРОДА РАБІНА.

До рабіна в Межиричу прийшло двох жидів, щоби їх погодив. Невдволені його присудом, жиди почали битися. Коли рабін вмішався до бійки, щоби їх розділити, один жид вирвав йому половину бороди. Рабін з болю зімлів, а жиди повтікали.

КАНАДА МАЄ ВЕЛИКІ ПРИХОДИ З ТУРИСТІВ.

Ніяґарський водопад, що граничить з Канадою, приваблює до себе що літа богато туристів з цілої Америки. Богато з них при тій нагоді переїзджає границю, щоби відвідати хоч деякі пограничні міста Канади — як Монтреал, Оттава й инші. Крім того дуже богато людей зі Злучених Держав в місті роблять прогульки на автомобілях по цілій Канаді. За минулий рік туристи зіставили в Канаді 275,000,000 долярів, а сього року сподіються, що прогульковці збогатять канадійську казну на 300,000,000 долярів. Се поважна сума державних прибутків; хіба тільки експорт пшениці дає Канаді більші приходи.

Канадійські гори, величава краса лісів і природи дають запоруку, що туристичний рух до Канади буде збільшуватися з кождим літом.

АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ПОЛЬСЬКИХ ЗВІРСТВ.

PROTEST AGAINST POLISH OUTRAGES.

UKRAINIANS CALL MASS MEETING TO PROTEST ATTACKS.

Will Meet Sunday to Discuss Trouble in Homeland with Poles.

At 212 President St.

Notice, signed by a representative committee of Ukrainian-born residents of Passaic, was issued to-day, calling for a mass meeting at 212 President street, tomorrow, to protest what the committee describes as an unprovoked attack upon Ukrainians in Lemberg. The lettter follows:

To the editor of The Herald:

Sir: — November 1, 1928, in Lemberg, capital of Western Ukraine, which is now under the control of Poland, occured a great massacre of the peaceful Ukrainian people, , who wanted to pay homage to their dead war heroes, who died in the war of 1918-1919, trying to free their country from the rule of the Polish Government.

On this date the Ukrainian populace prayed in St. George's Cathedral for the repose of the souls of their heroes and after this ceremony, started for the cemetery to decorate the graves of those dead, when they were approached by the Polish police and gendarmes. They wounded many Ukrainians, including mothers with children in their arms. The result of this was that 150 people were fatally wounded, of which many are expected to die. One woman by the name of Mrs. Filasevitch was thrown by the Polish mob from the third floor of a building and instantly killed.

This day and the following day the Polish mob ruined all of the Ukrainian public institutions, like the Institution of Proswita and Dniester, and many stores and private homes.

The Polish Government arrested many Ukrainians and did not molest their own people, who were the cause of this conflict.

Therefore we, the organized people of Passaic — Ukrainian National Home, Ukrainian Orthodox Church, Ukrainian Catholic Church and all Ukrainian organizations, call a mass meeting (viche) to be held Sunday, December 2, 1928, at 212 President street, this city.

The purpose of this meeting is to send a protest to the Secretary of State, to the League of Nations at Geneva, and to the Polish Government in Warsaw, against the outrages of the Polish Government.

Committee, Ukrainian Organizations of the Passaic and vicinity:

Nicholas Hallahon, President;
Walter Smetana, Vice-president;
Michael Tabachuk,
Michael Prypchan, Secretaries.
Hnat Sawkiw, Treasurer.

Passaic Daily Herald, December 1, 1928.

ПРОСВІТА.

За „сокальським кордоном" польське правительство розвязує одну українську Просвіту за другою. Тепер прийшла черга на тов. Просвіту в Ковлі, котру закрито будьтоби за те, що „не придержується статутів".

ЛЯБРАДОРУ НЕ МОЖНА ПРОДАТИ.

З нагоди балачок в наслідок недавних виборів в Новій Фунляндії про продажу Лябрадору Канаді або американському синдикатови звернула лондонська ґазета „Морнінґ Повст" увагу на те, що Нова Фунляндія не може сего зробити, бо земля британських кольоній належить до короля.

НЕБУВАЛІ ПОДІЇ.

У Варшаві судили суддів, що підпалили суд! В Малориті коло Берестя над Бугом є суд, де судові урядники брали від людей хабарі, робили ріжні надужиття і цілими роками залягали зі справами. Щоби все те затерти, підпалили суд. Огонь знищив багато книг і паперів. Слідство викрило винуватців. Начальника суду Андрушкевича засудили на три місяці вязниці за брак догляду і недбальство, а проти канцеліста і двох секретарів ведуться дальші доходження.

ЗАМІСЦЬ ОРДЕРУ... БРИТВА.

Еліель Льофґсен, шведський міністер закордонних справ, є страшенно розсіяний. Одного разу король поручив міністрові обдарувати визначного громадянина ордером. З сеї причини відбувся величавий пир, на котрому був присутний і міністер. При кінци пиру міністер встав і виголосивши відповідну промову, вручив сьому громадянинови маленьку шкіряну скриночку. Обдарований відчинив злегка скриньочку, але скоро її замкнув і сховав до кишені, нікому нічого не кажучи. Бачучи се, всі присутні подивляли скромність обдарованого. Справа вийшла на яву щойно слідуючого дня: міністер, вбираючися, страшенно здивувався, побачивши, що в його скриночці від бритви є... ордер!

ЕКСПОРТ БУРЯКОВОГО НАСІННЯ З УКРАЇНИ.

Перед війною з України щорічно вивозилося за кордон бурякового насіння біля 1 міл. пудів.

За останні 2—3 роки Цукротрест вживав енерґійних заходів, щоби відновити експорт бурякового насіння до Америки та Европи. Заходи дали вже певні наслідки.

Рік тому сортово-насінне управління Цукротресту відрядило до Америки, Німеччини, Франції та Італії бурякове насіння для дослідження. Крім того сортово-насінне управління зорґанізувало зразкові засіви українського бурякового насіння на плянтаторських землях у ріжних західно-европейських країнах. Результати всіх досліджень говорять за те, що українське бурякове насіння краще всіх европейських.

Цукротрест склав нині угоди з видатними американськими, голяндськими, чехословацькими й італійськими фірмами на експорт бурякового насіння. Недавно почалися переговори з відомою турецькою фірмою, що досі купувала бурякове насіння в Польщі та Німеччині, про продажу їй великої партії бурякового насіння.

Цукротрест сподівається, що завдяки своїй високій якости українське бурякове насіння зуміє в найближчому часі зайняти на світовому ринку таке саме місце, як перед війною.

СУТИЧКА ШТРЕЗЕМАНА З ЗАЛЕСКИМ НА ЗАСІДАННЮ ЛІҐИ НАЦІЙ

ЗНЕВАЖЛИВЕ СТАВЛЕННЯ ЗАЛЕСКОГО ДО НІМЕЦЬКИХ ПРОТЕСТІВ ПРОТИ УТИСКІВ ЇХ ПОЛЯКАМИ ВИКЛИКАЛО ОБУРЕННЯ ШТРЕЗЕМАНА. ЦЕ ТРОХИ НЕ ПРИВЕЛО ДО ВИХОДУ НІМЕЧЧИНИ З ЛІҐИ НАЦІЙ.

ЛЮҐАНО, 17. грудня. — Підчас останнього засідання Ради Ліґи Націй прийшло до гострої сутички між Штреземаном та польським міністром справ закордонних Залеским. Даючи пояснення з приводу численних протестів, що прислали до Ліґи Націй Німці, яких захопила Польща, Залеский увесь час говорив зневажливо, що, мовляв, всі заяви Німців неправдиві.

Це нарешті вивело Штреземана з рівноваги й він перервав промову Залеского криками: „Годі, годі". Це викликало замішання серед делеґатів Ліґи Націй, бо це перший раз, коли один з делеґатів так обурився промовою другого, що перервав її своїм криком.

Даючи відповідь Залескому, Штреземан зпочатку хвилювався від обурення, але потім спокійно й річево дав відповідь, у якій підніс, що кожен батько й мати мають право домагатися, щоби їх діти ходили до рідної школи, а не до чужої, до чого Поляки примушують німецьких дітей.

Щоби трохи заспокоїти членів Ради, Бріян заявив, що Ліґа Націй не може спокійно дивитися на те, що договори про забезпечення прав національним меньшостям не виконуються. Ліґа Націй мусить нарешті це питання розвязати й найти якісь методи, щоби права національностей фактично були забезпечені. Це трохи заспокоїло Німців, які думають, що 40 мілїонів національних меньшостей в Европі уявляють таку силу, з якою Ліґа Націй мусить числитися.

СКОРОСТРІЛИ ДЛЯ МОНАРХІСТІВ.

ГАДАЮТЬ, ЩО СКОРОСТРІЛИ, ЯКІ ЗАТРИМАНО У ВІДНІ, ЙШЛИ ДЛЯ МОНАРХІСТИЧНОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ В УГОРЩИНІ

ВІДЕНЬ, 17. грудня. — Сюди приїхав премієр-міністер Угорщини ґраф Бетлен, котрий конферував з австрійським канцлером Зайпелем з приводу скорострілів, які затримали митні урядники у Відні. З огляду на те, що ці скоростріли старого, ще довоєнного зразку, думають, що ці скоростріли йшли до якоїсь політичної орґанізації, але не до уряду Угорщини.

Припускають, що архикнязь Альбрехт плянує силою захопити королівський трон і тому ці скоростріли йшли для мокархічної ґрупи, що хоче його бачити на престолі. Можливо, що скоростріли післані кимсь з метою провокації, щоб Угорщина не дістала позички від Антанти, про що саме тепер мав просити Бетлен у Люґано.

ЗЛОДІЙСЬКА КРАЇНА.

ПОЛЬСЬКІ ЗЛОДІЇ ТВОРЯТЬ АРИСТОКРАТИЧНУ ВЕРСТВУ СЕРЕД ЗЛОДІЇВ ВСЬОГО СВІТУ.

ВАРШАВА, 17. грудня. — Останніми часами филя злодійств усе більше заливає Польщу. Ґазети заповнені ріжними злочинами кримінальних типів. У Варшаві оперують славні на весь світ вломщики кас, „ловці" брилянтів, кишенькові злодії й т. п. Поліція всього світу звертається до польської з проханням піймати то одного, то другого „високо кваліфіковакого" злодія, що походить з Польщі.

У самій Варшаві не проходить день, щоби не було довершене якесь велике злодійство. Зокрема дістається бідним еміґрантам, що приїздять до Варшави за візами. Серед них оперує велика банда злодіїв, які всякими засобами вимавнюють у них останній їх гріш. Навіть водять еміґрантів до фальшивих консулятів, де злодії видають їм „візи" і т. п.

СЕЛЯНЕ СПАЛИЛИ ШКОЛУ.

ОБУРЕНІ АНТИРЕЛІҐІЙНОЮ ПРОПАҐАНДОЮ ВЧИТЕЛІВ, ВОНИ ВКИНУЛИ ВЧИТЕЛІВ У ВОГОНЬ.

БЕРЛІН, 17. грудня. — Радянська влада закінчила слідство в справі спалення діточої школи в селі Гречани, біля Проскурова. Слідство показало, що школу спалили місцеві селяне, котрі обурились антирелігійною пропаґандою, яку вели вчителі-комуністи.

Підчас пожежі селяне не довзолили гасити й кілька вчителів вкинули в огонь. Селяне кричали, що радянська влада є кара Божа за відібрання ними землі у дідича Полозова.

Арештовано десять селян за спалення школи.

МАНЮ МАЄ СВІЙ СЕНАТ.

БУКАРЕШТ, 16. грудня. — Вчорашні вибори до сенату остаточно закріпили Маню. Партія Маню, „Національно Селянська", провела до сенату 110 своїх членів. Партія Братіяна не дістала жадного мандату.

Угорська національна партія здобула 3 мадати.

НЕ ВИСТАРЧАЄ ХЛІБА.

МОСКВА, 16. грудня. — Довгі „хвости" біля хлібних крамниць у Москві вчора й передучора показують недостачу харчів для населення. Представники влади говорять, що ці „хвости" є лише наслідком випадкової недостачі хліба в пекарнях та того, що населення хоче мати запас хліба перед святами.

НЕВДАЧА РАДЯНСЬКО-НІМЕЦЬКИХ ПЕРЕГОВОРІВ.

ВАРШАВА, 16. грудня. — Німецька делеґація, яка веде в Москві переговори по виробленню нового торговельного договору Німеччини з Совітами, виїздить у середу до Берліна.

Хоч делеґація формально вертається до Німеччини лише на свята, мало хто сподіється, що вона приїде знову до Москви. Це значить, що Німці не можуть договоритися з большевиками.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES. Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ГРУДЕНЬ — МІСЯЦЬ „ПРОСВІТИ"

Криваві листопадові дні у Львові так дуже захопили українську іміграцію в Америці, що вона ледви чи помічає, що отсе маємо перед очима іншого рода важну справу, якою являється 60-ЛІТНІЙ ЮВИЛЕЙ ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА" У ЛЬВОВІ.

Кождого року в місяці грудні памятаємо на матір українських товариств на нашу „Просвіту" у Львові. Цей звичай закріплений ухвалами Конґресу Обєднання, на цей обовязок звикли і ми звертати увагу нашого громадянства. Звертаємо на нього увагу і тим разом. А підносимо справу допомоги „Просвіті" ще й з того боку, що сей рік є 60-літнім ювилеєм Товариства. Ювилей той задумує обходити „Просвіта" особливо торжетвенно ще й тому, що з приводу листопадового здвигу в 1918 році не змогла „Просвіта" святкувати 50-літного ювилею. Польський окупаційний режім і воєнний стан не дозволили на достойне торжество.

Не думаємо, щоби між нами були такі, що не здавали би собі справи з того, чим була і чим є сегодня наша „Просвіта" для нашого народа. Це така популярна народня установа, що і в найтемнійщім кутку про неї знають. Вона віддала народови таку велику прислугу, що цілком слушно може сказати про себе, що не будь „Просвіти" не булоб і листопадового зриву в 1918 році.

А що так є, а не інакше, бачимо найкраще по тім, що сталося з „Просвітою" у листопадові дні 1928 року. Тов. „Просвіта" є просвітною, а не політичною установою. Завданнєм „Просвіти" нести в широкі народні маси знання. Вона спонює отже культурну місію. Але о скільки та культурна місія причиняється до національного освідомлення і політичного вироблення наших мас, пізнати найкраще по тім варварськім нападі, якого допустилися польські студенти на тов. „Просвіта" минулого місяця в пропамятні листопадові дні. Одна з перших українських інституцій, що впала жертвою польського хуліганства, була „Просвіта". Саме „Просвіті" нанесли Ляхи найбільше матеріяльної шкоди.

І от вже з того згляду тов. „Просвіта" заслугує в теперішню пору на особлившу увагу американських Українців. Якраз тепер, коли протестуємо проти польських звірств у Львові, мусимо памятати на нашу найстаршу народню твердиню української культури, що впала жертвою польських хуліганів.

А будемо памятати за неї тоді, коли відновимо свої членські вкладки до „Просвіти" і коли зложимо ювилейний дар з приводу 60-літного ювилею цеї інституції, що нам виховала борців листопадових днів.

Дар „Просвіті", — це сповнення громадського обовязку, а до того ще й розумний протест проти ляцьких звірств у Львові.

ЩО ЧИТАЮТЬ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ

Большевики все вихваляються своєю пролетарською літературою. Вони засудили на смерть старих письменників, бо, мовляв, пролетарсько-комуністичний читач вимагає иншого матеріялу до читання, ніж читач-націоналіст, читач „буржуазного" табору і т. д. Нібито під натиском вимог того нового читача народилася цілковито нова література, що своєю якістю, зацікавленням нею читача та „масовою продукцією" далеко полишила стару, добольшевицьку літературу. Коли безкритично слухати галасування большевицьких аґітаторів, то можна подумати, що дійсно вони мають рацію. Можна подумати, що під натиском комуністичних експериментів український загал дійсно переродився в якусь нову інтернаціональну комуністично-пролетарську породу людей. Але, коли звертаєшся до фактів, які подають самі большевики, то бачиш, що ввесь їх галас про переродження української нації є лише „кімвал бряцаючий" і „мєдь звенящая". Або коротше кажучи — аґітаційний „блоф".

У восьмій книжці за 1928 р. журнал „Критика" в статті про авторів, яких тепер читають на Радянській Україні, подає такі відомости:

В 1927/28 р. обслідовано певне число в народних бібліотеках ріжних типів. У них читали твори ріжних письменників так: Винниченка — 78 разів, Франка — 26, Коцюбинського — 25, Шевченка — 23, Нечуй-Левицького — 19, Грінченка — 18, Мирного — 16, М. Вовчка — 14, Кобилянської — 12, Лесю Українку — 12; Куліша — 10, Хвильового — 7, Васильченка — 5, Вишню — 5 і т. д.

З цього ми бачимо, що як до війни і до революції, так і тепер Винниченко є найпопулярнішим автором в Росії та на Україні. Далі за ним ідуть автори, що повмирали тоді, як Ленін ще бігав без штанців, а про комуністичну ідею в теорії говорили так, як тепер говорять про людей на Марсі. Не станемо тут шукати причин, чому Винниченка так багато читають, але зазначимо, що найбільше попитів було на його новий роман „Соняшна машина", який він написав на зразок зовсім не комуністичних писань англійського письменника Велса.

Але коли придивимося до даних про сучасних письменників-комуністів, то побачимо, що їх не читають зовсім. Признають це й самі большевики. Автор згаданої статті „Критики", Довгань, пише: **„Попит на сучасну українську літературу досить таки мізерний. З усіх сучасних письменників українських тільки Хвильовий, Вишня, Копиленко, Головко й Сосюра мають більше як 2 попити. Загальна цифра попитів на сучасну українську літературу — 38** (проти числа попитів на українську літературу взагалі — 349). **Зокрема — майже зовсім нема попиту на сучасну українську поезію. Очевидно, в центрі інтересів і симпатій масового читача ще й досі залишається українська література клясична".**

Ось таке компетентне твердження самих большевиків, що стоять в гущі життя, не відділені від нього „китайським муром", але живуть на Україні. Лише ті, що перебувають поза межами країни й мають одиноке завдання аґітувати за диктатурою Сталіна над українським народом, знаходять для себе можливим і потрібним кричати про „успіхи пролетарської культури" на Україні. Ті, що тісно звязані з життям на Україні й всеж вважають себе до певної міри відповідальними за форми й характер його, не можуть завжди скривати правди та дурити других і себе. Тому їм доводиться писати й такі „контрреволюційні, жовто-блакитні" твердження, що **„коли читач просить Винниченка, Куліша, Шевченка, а дістає Лескова; просить Мирного, а дістає Шульгіна або Фрея „Много шума iзза любви"; просить Франка, а дістає Махаеліса; просить Хвильового, а дістає Фаррера, Генрі і т. ін., то в цих випадках тільки частину можна пояснити виразною волею читача мати саме цю книгу на заміну запитуваної. Здебільшого тут маємо приклади неуважности, інертности й недбальства з боку самих бібліотекарів".**

Ми думаємо, що останнє пояснення не досить повне й неточне, бо тут ролю грає русифікаторська тенденція бібліотекарів, що майже всі є членами комуністичної партії. Ці московські комуністичні урядники, що на Україні стали на місце царських урядників, ведуть туж саму русифікаторську політику, що колись провадили члени „Союза Рускіх Людей", „Союза Архангела Михаїла" і т. п. Ці самі русоцентристичні орґанізації тепер жиють на Україні під назвою „Комуністичної Партії", „Ленінської Ґвардії" і т. п.

Але ще мало цього. Автор статті в „Критиці" наївно запитує: **„Чомуж досі читач дістає Лондона, Мопасана, Золю, Гамсуна та инших майже виключно в руському перекладі?"** Ніби не розуміє автор того, що сам пише далі: **„Мова тут не тільки про те, що „Огонек"*) поширюється на Україні в десятках тисяч примірників, а „Глобус", „Всесвіт" та инші майже зовсім не відомі широкому читачеві".**

А хто поширює московський „Огонек" на Україні, як не комуністична партія — ця самодержиця „Всєя Россії"? Це й автор добре знає сам, але лицемірить, бо в своїм самовідреченню служити партії не бачить, що він, як і всі його партійні товариші, є лише „покорний слуга єя велічества комуністічной Москви".

Отсе є один причинок по образу „українізація" України. Це те саме, що колись звалося „русифікацією", але тепер воно називається цим новим революційно-комуністичним іменем.

Зміст той самий, лише вивіска перемальована, а на ділі: читач не терпить большевицької писанини, а Москва далі русифікує Україну.

* Московський журнал. — Ред.

Розумна дитина.

— Тату, я вмію щось таке, чого ти не вмієш!

— Щож це таке?

„ОКРОПНОСЬЦІ!"

Польські ґазети доносять: В Дідилові коло Камінки український священик, з нагоди 10-ліття независимости Польщі відправив в церкві замісць „дзенкчиннего" богослуження — богослуження жалібне!...

В Годові коло Зборова хтось украв з даху школи польський державний прапор.

В Добрівлянах коло Заліщик із шкільного будинку стягнув хтось польський державний прапор, здоймив шильд і каменем вибив шибу в хаті управителя школи.

В Острини коло Товмача о. Зінко, замісць торжественного богослуження для школярів дня 10 листопада відправив платне заупокійне богослуження.

В Палагичах була в церкві тільки молитва для школярів без священика, а 15 радних не підписало вірнопідданчої адреси для президента Польщі.

В Ляцькім Шляхоцькім не було в неділю богослуження, бо український парох саме на той день виїхав до Станиславова.

В Молодилові хтось повибивав шиби в гарно удекорованій школі.

В Підпечерах війт не скликав торжественного засідання на день 11. листопада, хоч управитель школи(!) пару разів взивав його до того.

В Ходорові у вікна польського Сокола кинув хтось камінь, коли там була зібрана патріотична польська публика. Одночасно хтось стрілив двічи з револьвера.

В Дахнові коло Любачева в ночи хтось ушкодив і занечистив памятник, поставлений з нагоди 10-ліття відбудованої Польщі.

В Стрию хтось вибив шиби в мешканню комісаря поліції.

В Гвіздци арештовано студента Теофіля Руденського, підозрілого, що з українського Народного Дому стягнув польський прапор.

В Бережанах деякі Українці ілюмінували дня 11. листопада свої вікна. Хтось повибивав їм шиби. Один з тих „хитрих малоросів" попричіпав до свічок жовто-сині відзнаки. Не помогло, бо й його шиби посипалися.

З причини всіх тих, як Поляки кажуть, „окропносьці гайдамацкей дзічи", до яких, як ми то знаємо на власній шкірі, польські боївкарі не спосібні, в Галичині мабуть вже нема українського товариства, взагалі української установи, в якій вже не була би ревізія. Вже майже нема Українця, який бодай на хвилю не бувби арештований. Деяких арештованих випустили зараз, деяких на другий або третий день, але велика їх сила до нині сидить і, Бог знає, коли вийдуть на волю.

І в Чернівцях, котрі тепер належать до Румунії, Поляки святкували десятиліття відбудови Польщі. Польсько-румунське товариство Приятелів Польщі зробило параду в міськім театрі. Коли музика заграла польський гимн, Українці, які там також залізли, пробували зробити заколот, але їх зараз арештовано. В ночи Українці кинули кілька каменів до польського консуляту. Один камінь вибив шибу в кімнаті дітей консуля. — („Праця").

Велика тайна. Задиханий прийшов чоловік на поліцію:

— Пане комісар, — каже він засапаний — ви вже зловили того вломника, що тамтої середи вломився до моєї хати вночі?

— Так, — відповів поліційний урядовець — а ви хочете бачити його?

— Алеж самособою, — відповідає чоловік — я лише задля цього прийшов сюди. Мушу його спитатися, як він увійшов так, що не збудив моєї жінки?! Бо я вже десять літ пробую це, але надармо!

1868—1928 —— 60-ЛІТНІЙ ЮВИЛЕЙ МАТЕРИ-ПРОСВІТИ. СПОВНІМ НАШ ОБОВЯЗОК СУПРОТИ НЕЇ. А СПОВНИМО ЙОГО, КОЛИ СТАНЕМО ЇЇ ЧЛЕНАМИ І ЗЛОЖИМО ДВОДОЛЯРОВУ ВКЛАДКУ.

Іван Вазов.

НАУМ.

(З болгарського).

Купелева місцевість Меґадія*) (Гераклева Купіль) наче вложена в гарну, зелену карпатську долину. Високі, лісисті верхи гір окружають мальовничо цю гарну та богату угорську купелеву місцевість. Переридиває її закрутами, наче вуж, річка Черна та обмиває спід скелистого Дамоґледа.

Крім цих кількох славянських назв тут усе чуже: німецьке, мадярське, румунське.

В 1895. році був я там цілий місяць на лікуванні. Або радше, я вихіснував чудове положення цеї гірської закутини: самітні проходи по ..., крізь верховіття якого продіставалися звуки купелевої музики, то була моя щоденна розривка та розрада.

Вкінці, самособою, наприкрилися мені ці проходи, музика і гарні краєвиди. Я став тужити за Болгарією, за болгарською мовою, за болгарськими людьми, болгарським воздухом. Туга за рідним краєм збільшалася, чим ближче було до відізду. Ніколи не є для нас батьківщина дорожчою, як тоді, коли ми далеко від неї. А наскільки сильніще відчуває це засланець! Я не був засланцем, а таки моя туга подобала на муки такого нещасливця.

Вкінці, як я приїхав залізницею до Дунаю, відітхнув повними грудьми.

* * *

В Оршові*) мусів я ждати дві годині на білгородський корабель, що мав мене завезти до Лом-Паланки**). Оршова це невеличке містечко в дуже гарній околиці, на лівому березі Дунаю, що прозорими филями обмиває підніжжа сербських скель. Тимчасом пів години вистарчало мені, щоби я насолодився тутешньою красою, і весь той час аж до відізду корабля я скучав би дуже...

Я походжав нетерпляче понад берегом сюди й туди, попри цілий ряд коршмів, кавярень, крамничок і гостинниць. Там видніли обриси вбогих рибалок, портових носіїв, селян. Я прислухувався цій мішанині мадярської та румунської мови, що тут незаперечно верховодять.

Із одної харчівні доходив до мене запах смаженої риби. Я для неї, як богато смертників, чую якусь слабість. Я чув, що я голоден, і замісць ждати пів години, аж зачнуться обіди в недалекій гостинниці, пішов я до харчівні, сів на лавку та сказав дати собі риби.

Та як я счудувався, як господар харчівні, тіловитий, темнолиций, прикликав послугача по болгарськи, щоби подав мені рибу!

— А маєте добре вино? — спитав я по болгарськи.

Господар видивився на це на мене здивовано, вийшов зпоза шинквасу, на якому прилагоджував страви для гостей, та підійшов до мене розрадуваний.

— Ах!... ви Болгарин?

І став стискати мені руки, здоровити, говорити щирі слова, начеб ми були старі приятелі.

Після такої довгої перерви одушевляла мене болгарська мова так, як і розмова із земляком. Але мій господар зворушився ще більше та радів наче дитина цією стрічею. Не знав, як мене вгостити, як мені справити приємність.

Сказав принести мені іншу рибу, ліпшу, ніж та, яку я замовив — казав подати з пивниці вино, що було призначене лише для вибранців, замовив ще інші страви тай сам сів собі біля мене, щоби доливати мені вина, щоби балакати зі мною, оповідати.

І він забув про своїх інших гостей...

За хвилю я знав цілий життєпис ввічливого господаря.

Наум походив із Охриди в Македонії. Ще за турецьких часів прийшов він сюди та взявся за цей крам і на ньому забогатів. З того часу не був уже в батьківщині. Та він її не забув і постановив був собі цього року заглянути до Охриди, відвідати свояків — по дорозі поступить у Софію, щоби навтішатися незалежною Болгарією.

В Софії мав брата столяря. Спитався, чи я знаю його — я його не знав — та просив поздоровити його.

Потім зійшли ми на політику: ми говорили про турецьку тиранію, про визволення Македонії, про життєздатність Болгарії... Думка про рідну країну, якої він не бачив чверть століття, оживила його, в його очах видніло щастя й діточа радість, видно тому, бо він у цій чужині та між чужими людьми міг розповісти мені свої найдорожчі думки й почування.

Я й не стямився, як мені зійшов час і вже була пора відїздити.

Я встав і хотів заплатити. Наум тепер навіть не дав мені говорити. Ніколи в світі... Від мене взяти гроші, то було би для нього образою... Тому я лише подякував йому щиро.

Він відпровадив мене до корабля, ще раз просив поздоровити його брата та сказав, що сподіється небаром побачитися зі мною в Софії, як він тамтуди переїздитиме.

В пристані корабель викидав уже густі клуби диму. Я пішов спішно до корабельного уряду, щоби купити білет. Але там стрінула мене велика неприємність. Показалося, що я мав при собі за мало грошей. Я помилився, як я в Меґадії обраховував свої видатки аж до Лом-Паланки: недоставало мені вісім австрійських ґульденів, себто менше більше один наполеондор.

Заскочений цею непередбаченою пригодою, думав я, що мені робити...

Корабель уже ось-ось мав відїхати, а я мусів би остатися.

Мене зморозило на думку, що мені прийдеться сидіти два-три дні в отсій закутині, аж поки не прийдуть гроші зі Софії. Позичити собі гроші в Наума, це мені навіть на думку не прийшло. Мені здавалося це уразливим і невідповідним... воно зробило би прикре враження на отсього чесного Македонця та в його очах кинуло би на мене небажану тінь... Може я помилявся, але я не мав відваги вимагати від нього такої прислуги.

Нараз Наум підійшов до мене з усмішкою.

— Спішиться... спішиться! — сказав він і вказав на корабель.

Так хоч-не-хоч мусів я сказати йому всю правду. Як я скінчив, він узяв гроші, які я держав у руці, пішов до уряду та вернувся з корабельною картою.

Ця добрість зворушила мене, я подякував йому щиро та обіцяв зараз прислати вісім ґульденів.

— Дай їх мойому братові, — відповів він — але спішися!

Корабель розпоров чорні дунайські филі, а я довго стояв на чердаку та глядів на Наума, який мені рукою махав на прощання.

Нараз пригадав я собі, що він навіть не питався, як я називаюся — йому вистарчало, що я Болгарин...

* * *

З тяжким трудом удалося мені відшукати в Софії Наумового брата. Він називався Петко. Цей, на вістку, що Наум приїде, зрадів і посумнів заразом...

Із розмови з Петком довідався я деякі подробиці з життя Наума. Вони доповняли мені життєпис цієї симпатичної людини.

Наум удержував в Охриді родину одного покійного брата та що року посилав туди пятьдесять ґульденів на церкву святого Наума. Лише при цій нагоді свояки діставали листи від нього.

Ми також — Петко тай я — заприязнилися. Скільки разів ми стрічалися, побалакали трохи, а я все пригадував йому, щоби не забув припровадити Наума до мене, щоби я міг відвдячитися йому за гостину.

На жаль, не судилося мені зазнати тої приємности. Наум переїздив через Софію, як мене не було. Ми мали побачитися підчас його повороту по святім Юрі.

У Великий тиждень попросив я Петка до себе в справі деяких направок. Він виглядав мені якийсь інакший та мовчаливий. Мої перші слова були:

— Нема ніякої вістки від брата?

— Є, дещо... — сказав він коротко — кидаючи кельнею вапно на потріскану стіну.

— Буде сюди переїздити по святім Юрі? Він обіцявся.

— Він уже поїхав, пане.

— Якжеж це? — здивувався я.

— Поїхав на томтой світ.

— Що!?... Наум помер?

— Вони вбили його... І він оповів, як Наум тому місяць вертав із Ботолії, де мав справунки та як на нього напали Арнавти*).

— Чому він вертав у нашу нещасну батьківщину! — сказав Петко, а сльози поплили йому з очей.

І він знову взявся за роботу.

Я не всилі був промовити й словечка. Зворушений глядів я на Петків біль і щойно тепер глянув я на його капелюх... Я побачив на ньому жалібну стяжку...

*) Мегадія до війни належала до Угорщини, тепер належить до Румунії.

*) Стара Оршова по мадярському боці, після війни припала Румунії, в противенстві до сербської Нової Оршови. Обі місцевости при Залізних Воротах Дунаю.

**) Лом Паланка, місто в зах. Болгарії, при гирлі ріки Лом до Дунаю.

*) Арнавти — Альбанці.

Переклав **М. Середа.**

ОРҐАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ СКЛЕПАРІВ В ЕДМОНТОНІ.

Перед кількома місяцями заснувалася в Едмонтоні орґанізація Українських Склепарів для провінції Алберти під назвою „Ди Юнайтед Мерчентс оф Алберта". Рух сеї орґанізації так скоро поступив вперед, що нині всі українські торговці в Алберті є того переконання, що такої орґанізації вже давніше потрібно було межи українськими склепарами. В самім місті Едмонтоні около 25 склепарів вивісили напис синьо-жовтої краски під назвою вище згаданої орґанізації. І за такий короткий час істнування сеї орґанізації члени осягнули великі користи як у купівлі провіянтів так і инших річей; кращих успіхів годі було надіятися. Коли і на будуче розвій Українського Торговельного Союзу піде таким скорим кроком, то є надія, що союз вскорі зросте до широких розмірів.

ПОРА ВИЗДОРОВИТИ НЮЙОРСЬКЕ ГРОМАДЯНСЬКЕ ЖИТТЯ

Живючи довший час в Ню Йорку, я міг дещо зауважити, приглядаючись тутешньому життю українського громадянства. Найважнійше, що я міг зауважити в Ню Йорку, це те, що навіть національно свідомий український елемент не має перед собою ясно накресленої дороги, якою моглоб поступати наперед українське національне життя в місті. Тут зміна ріжних плянів і думок переводиться так скоро й легко, як зміна звичайних рукавичок. Нюйорський Українець сьогодня похваляє одну гадку, а завтра иншу й лає все те, що вчора похваляв. Таке саме відношення його й до окремих національних діячів, чи до цілих груп та організацій. Мало не кожен уважає себе великим політиком, преться на національно-політичний провід, не зважаючи на те, чи він має до цього відповідні дані і чи взагалі хтось хоче його проводу. Такий „самогонний" провідник підбирає собі відповідний гурток з кумів, „професорів", „дипльоматів", „менаджерів" і т. п., та й „проводить" національним життям в Ню Йорку. Кождий такий „бонч" провідників завдає не лише моральну та політичну шкоду українському громадянству, але й матеріяльну. Вина за це спадає не лише на самих „самогонних" провідників, але й на те „громадянство", що піддержує їх. Воно прикриває моральну гнилизну своїх провідників і спиняє нормальний розвій здорового національно-громадського життя. Добрим прикладом на це є справи інституції Українського Народного Дому на шестій вулиці. На сей Дім нарід видав великі гроші, жертвуючи їх на будову, щоби створити національну твердиню. Ті, що піддержували провідників так званої групи Народного Дому, стратили грубі гроші, бо вони вміли дати тяжко запрацьований гріш, але не хотіли пильнувати, щоби він не пропав, не хотіли слідити за тим, щоби народня інституція кріпла, росла й розвивалася, а не занепадала в руках нездібного проводу.

Коли хто вказував на те, що Народний Дім занепадає в руках шкідливого проводу, то кліка „політиків" та їх підхлібників негайно розпочинала завзяту й ганебну боротьбу проти того, що осміливсь показати пальцем на їх „непомильних провідників", „заслужених діячів" і т. п. Деж є тепер ті славні колись менаджери тієї кліки, що привела до загибелі „Народний Дім"? Хто може сказати, де вони? А деж є ті, що творили для них „народ", „громадську опінію" та „національну силу"? Чому вони поховалися по норах та в кулак собі дують, иноді позираючи на свої кишені, що постраждали як винагорода за „щиру" підтримку свого „проводу" та плюгавлення тих, що знали дійсну ціну тому „проводови"?

Але не пишу я того на те, щоби нам покласти хрест над народньою роботою. Нам тільки треба поставити хрест над тим що було, і над тими, що проявили свою нездарність. Ми маємо думати про будуче життя. Справа з Народним Домом на шестій вулиці не кінчена. Він перейшов уже в приватні руки й годі про нього згадувати як про народню інституцію. Нам треба пер гоїти той біль, що ро рісся був на тілі громадянства від тих, що колись там вели провід як народній інституції.

Українське громадянство Ню Йорку повинно нарешті вилізти з тої баюри, в яку затягнули його „політики" і „провідники" з шестої вулиці. Треба шукати дороги, котрою можна поступати вперед.

Українські національні товариства та окремі свідомі одиниці вже від якогось часу шукають ліпших шляхів провадження українського національного життя в Ню Йорку. Для цього потрібне місцеве обєднання національних товариств, що вже давно нічого не мають спільного з „політикою" шестої вулиці.

Ця думка виринула на засіданню комітету товариств, що уряджували Листопадове Свято в Стайвесант Гай Скул. Тоді на тому засіданню вибрано тимчасовий комітет, який і приступив негайно до підготовчої праці.

Сподіваюся, що своє завдання комітет виконає з успіхом, бо вже давно відчувається конечна потреба сталого обєднання українських національних товариств міста Йорку.

В. Дроботій.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВЖЕ ПРИЗНАЮТЬ УКРАЇНУ.

Кілька тижнів тому бачив я у большевицьких „Щоденних Вістях" допись з Каліфорнії про український робітничий хор у Лос Анджелес. Писалося в тій дописи, яку то велику славу роздобув він для рідної мови й пісні. До дописи додана фотографія того хору, на якій всі хористи одіті в українські народні строї.

Так пишуть нам тепер теперь приятелі Москви, яка ще до недавна збиралася знищити український народ з лиця землі, стерти його з карти світа, яка ще недавно представляла український народний рух як чужу інтригу, підплачену чужими грішми. Тепер та Москва, не потрафивши знищити українського народа, підхлібляє йому, щоби дістати від нього пшениці й хліба, і московські симпатики нині вже пишуть про красу української рідної мови та величаються українськими народними строями.

Я бачу з того, що український народний рух дає собі раду з Москвою та їх приятелями, і щоби дати допомогу сьому рухови, посилаю 5 долярів: 2 на Рідну Школу, 2 на інвалідів, а 1 доляр на передплату Укр. Революціонера.

Н. Скрипець,
Нюарк, Н. Дж.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

КОГУС, Н. Й.

Листопадове Свято і протестаційне віче.

Заходом Українсько-Американського Горожанського Клюбу відбулось в нашій громаді Листопадове Свято, получене з протестаційним вічем.

Свято отворив гр. І. Барна, пояснюючи зібраним ціль свята і віча і покликуючи до слова Д. Зальопаного.

Гром. Зальопаний почав свій відчит зривом нашого народа до боротьби в перших днях листопада 1918 р., перейшов цілих 10 літ нужди-мук і боротьби за волю нашого народа під Польщею з одної сторони, а знущань, насильств наших окупантів з другої, спиняючись на найновіших подіях, які зайшли у Львові.

Свіжа кров, — кінчив він, — що полялась в перших днях листопада сього року на улицях міста Львова, це доказ, що наш нарід не згодиться на польські кайдани, а буде боротись за волю-свободу аж до побіди, і побідить!

Другий говорив гр. Петро Ґуриш.

Як доброволець Української Галицької Армії і оден з тих, що перейшов всю Україну своїми ногами, наочний свідок днів боротьби нашого народа, переказав як найкрасше всі події, які переживав наш нарід і наша армія. Бесідник навів богато фактів з мандрівки Галицької Армії, як також з життя наших Стрільців по польських таборах смерти.

Кінчаючи свою доповідь, гр. Ґуриш сказав, що хоч нема нині тої хороброї армії, але слава про неї ніколи не пропаде, бо в історії українського народу буде вона записана золотими буквами, а на кістках і її крови виросте нове покоління, з яким Польща не зможе собі дати ради. Ті дивезійні загони, які появляються, тисячі політичних вязнів по тюрмах, а вкінці У. В. О. (українська військова організація), це плоди бувшої української армії, це тота нова сила, яка при найблизшій нагоді розправиться з Польщею.

Третий говорив гр. М. Афінович, як оден із тих, що їх світова війна застала в австрійській армії, відтак полонений, доброволець української армії і інвалід.

Говорив про інвалідів Української Армії з таким співчуттям, з яким може говорити той, що ту саму недолю-муку переніс сам на собі. При кінці завізвав, щоби ми тим інвалідам ніколи не жалували помочі, бо в противнім случаю не будемо людьми.

На поклик гр. Афіновича заряджено збірку. Відтак гр. Зальопаний перечитав зміст протестаційної телеґрами, на яку всі присутні згодилися. Ухвалено вислати протест до секретаря заграничних справ в Вашинґтоні.

Гр. І. Барна як предсідатель попросив зібраних повстати з місць і віддати пошану всім нашим борцям, що впали в бою, тим, що мучаться в тюрмах і тим, що не можуть собі на хліб заробити. Всі зібрані встали з місць і настала хвиля мовчанки, яку перебив предсідатель. Закінчуючи це свято-віче, подякував громадянам-бесідникам і всім присутним за участь.

Загальна збірка з нашої громади по заплаченню телеграми виносила $134.00, яку то суму вислано до Обєднання і призначено ось так:

На будову дому Інвалідів	$100
На ялинку для Інвалідів	14
На У. В. О.	20
Разом	$134

Зложили слідуючі:

З панахиди в церкві $20. Українсько-американський Горожанський Клюб $10.

На хрестинах в А. Лісовського в Кестлетон, Н. Й., зібрав о. І. Шуховський.

Зложили: по $1: о. І. Шуховський, К. Сеньчук, А. Лісовський, І. Ґудз, М. Ворощук, Т. Шарженица, М. Лоренц.

На горі міста: В. Коник $2; по $1: В. Любяновський, Афт. Афінович, Ан. Афінович, М. Афінович, В. Поврозник, Н. Деһутат, К. Коник М. Ворощук, А. Дембіцький, А. Дудар, Й. Нагумяк, В. Дерлиця, М. Мазур, К. Пакулець, М. Проць, Е. Робич, І. Кодча, В. Копча, В. Сташко, М. Шигальський, Н. Назарко, М. Збож, А. Лучковець, Н. Муляр, Н. Гриньчук, Й. Гринчишин, Й. Біліньский, М. Ястрембський, Н. Заблоцький, І. Гусак, І. Ґеля, М. Цибульський, В. Ґула, І. Коба, О. Мазуля, М. Барабаш, Ю. Бокай; по 50 цнт.: І. Гриньчук, Т. Смоляк, Ф. Баюс, В. Било, С. Міруцький, Т. Стрижінець, А. Яновський, Й. Грудецький, К. Куземська, Т. Валіон, П. Гич, Б. Грубий.

На долині міста: по $2: Г. Недільський, О. Лесняк, П. Жмуд; по $1: І. Барна, Й. Дзямба, І. Роман, М. Михайляк, І. Палка, М. Чубак, П. Бабяк, В. Шкляпик, о. І. Шуховський, П. Задра, Г. Бабяк, А. Ковтко, П. Шведа, Н. Тиньо, М. Вихованець, С. Кобаса, Ф. Шаршанович, М. Палка, І. Ґлушко, Ю. Гончарик, П. Ґуреш, М. Мазурик, М. Галашин Гр. Базар, В. Партак, Й. Лозінський, К. Варениця, М. Барабан, Ю. Мазуркевич, І. Недільський, С. Фіялка, І. Колосовський, А. Мазурик, І. Зазуляк, Л. Стокман, Д. Зальопаний, П. Ропіцький, Д. Мричко; Т. Малецький 75 цнт.; по 50 цнт.: К. Сеньчук, П. Ковбаса, А. Ковальчик, Гр. Габура, О. Филяк, І. Хованський, А. Костик, В. Кульчицький, П. Дзямба, А. Палка, Г. Корінь, Е. Михайляк, Т. Павелчак, С. Палка, С. Ґлушко, Н. Прейзнар, І. Кречковський, В. Хамуляк; по 25 цнт.: М. Роґожинська, М. Цілінський, І. Налесняк, М. Копча.

Збіркою занимались: Н. Назарко, М. Афінович, С. Палка, П. Ґуреш, Гр. Недільський і М. Мазурик.

Н. Н.

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

Листопадове Свято.

Дня 2. грудня пополудни о год. 4 по Вечірні парох о. І. Шуховський відправив панахиду за душі полеглих героїв Української Армії. По панахиді всі присутні зійшлися до галі, де розпочалось Листопадове Свято.

Свято розпочато американським гимном, який відспівав діточий хор. Вступне слово виголосив парох о. І. Шуховський, привитавши гостя о. Жиданoвича, литовського священика, здавна щирого приятеля амстердамських Українців. о. І. Шуховський пояснив ціль Свята, подаючи з американської історії, скільки то жертв і крови коштувала американська свобода, котрою ми нині тішимось. Легко не прийшла свобода нікому, не може легко прийти і українському народови. Бесідник вказав на події у Львові і підніс, що Українці знали наперед, що Свято 1-го Листопада не обійдеться без проливу крови. Однак не лякались і робили своє. Це свідчить, що український нарід не упадає на дусі та що буде боротись з ляцьким окупантом так довго, поки не стане власним паном на своїй землі та не здобуде і не закріпить свою власну незавиcиму державу. о. І. Шуховський своєю короткою палкою промовою зробив на загал велике враження, за що публика нагородила його довгими оплесками.

Другим промовцем на сім святі був гр. В. Чучман. Бесідник вказав більше на культурні здобутки українського народу до війни і по війні. Він вказав на ті здобутки, якими ми так дорожимо, а які всякі Богачевські і Назаруки стараються нищити. Гр. В. Чучман, вказуючи на події у Львові, підніс, що Українці в Америці замало помагають старому краєви, а то по причині свого розбиття, яке треба усунути.

Мішаний і діточий хори співали під проводом дяко-учителя Цюпки. Діточий хор під проводом свого учителя Цюпки відспівав цілу низку пісень. Оба хори чудово вивязались зі свого завдання, за що публика винагороджувала їх гучними оплесками. Школярі: В. Макаровський на скрипці, і В. Юркевич на клярнет чудово відограли „Ой Дніпре мій, Дніпре". Декламували малі шкільні діти і старші. Декламації були вибрані з воєнних часів і були присвячені нашим стрільцям та подіям підчас війни. Декляматори вивязались належито зі своїх завдань і можна було видіти, що немало праці та доброї волі доложите, щоби належито віддати духа поезій. Тож не диво, що не одному зі слухачів мимоволі тиснулись сльози з очий, коли слухав, як щебече українська дитина, уроджена на американській землі, про воєнні події та красу нашої Батьківщини.

При кінці свята о. І. Шуховський перечитав протест, виготовлений комітетом, пояснюючи його українською мовою. Присутні приняли його до відома і рішили одноголосно вислати до Вашінґтону протест проти ляцьких погромів над українським народом.

Наконець хор відспівав український гимн. Публика піднесена на дусі і вдоволена з того, що виділа й чула, розійшлась домів.

Підчас свята на галі переведено збірку і зібрано $32.75. Гр. І. Бабак жертвував $5.00. Разом $37.75. — Розходу було $3.15, а $34.60 переслано до Обєднання для інвалідів.

Присутний.

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА

ВІДДІЛ 57.

Бр. св. Петра і Павла в Когус, Н. Й.

Жертви з каси відділу, від членів, з пушок і дохід з вигравки дармовиса до годинника проголошено.

Дісланно дохід з пікніку і двох збірок	$178.80
Разом	$178.80

(Допись і поіменний виказ жертводавців поміститься окремо).

ВІДДІЛ 59.

Тов. Українська Січ у Бріджпорт, Конн.

Жертви з каси відділу, від членів, від не членів, з пушки, з коляди і дохід з представлення проголошено.

Дісланo дохід з пікніку	$180.79
Від членів	5.50
З хрестин у Ст. Лободинського	7.40
Разом	$193.69

(Гроші прислав гр. Вол. Венгринович, а спис жертводавців надішле пізніше).

ВІДДІЛ 90.

Бр. св. Михаїла в Сентралії, Па.

Жертви від членів, з пушок і зі збіркового дня проголошено.

Дісланo від членів	$51.00
Разом	$51.00
Чепа Іван (мол.)	$1.00
Надич Іван (ст.)	1.00
Лупацій Іван	1.00
Комарніцький Мирон	1.00
Фриндак Юрко	1.00
Сидор Максим	1.00
Милик Пантелеймон	1.00
Маршинець Йосиф	1.00
Чепа Іван (ст.)	1.00
Надич Іван (мол.)	1.00
Іваськович Юрко	1.00
Андрійчин Микола	1.00
Линь Макар	1.00
Лях Микола	1.00
Височанський Петро	1.00
Надич Микола	1.00
Надич Олекса	1.00
Бугай Тома	1.00
Ревацький Мартин	1.00
Матковський Йосиф	1.00
Смоляк Микола	1.00
Гоцинець Теодор	1.00
Солоп Гілярій	1.00
Грабарович Василь	1.00
Дудун Михайло	1.00
Цабан Теодор	1.00
Пухар Іван	1.00
Линь Іван	1.00
Винник Теодор	1.00
Амрос Пилип	1.00
Федорчук Василь	1.00
Войтило Михайло	1.00
Пукица Олекса	1.00
Баландович Стефан	1.00
Березінський Юрко	1.00
Борис Гавриїл (ст.)	1.00
Іваськів Теодор	1.00
Кручковський Василь	1.00
Жолобайлюк Василь	1.00
Придубаш Андрій	1.00
Борис Гавриїл (мол.)	1.00
Чередарчук Василь	1.00
Бандерич Андрій	1.00
Хомович Семен	1.00
Гутник Стефан	1.00
Волчанський Василь	1.00
Палько Теодор	1.00
Жугля Іван	1.00
Якимів Павло	1.00
Кропивницький Гаврило	1.00
Олійник Михайло	50
Бродич Анна	50

ВІДДІЛ 91.

Бр. св. Володимира в Мікіс Ракс, Па.

Жертви з каси відділу, від членів і з підприємства проголошено.

Дісланo від членів	$10.00
Разом	$10.00
Андрейчин Данило	$1.00
Сидір Дмитро	1.00
Кухта Василь	1.00
Мельничук Теодор	1.00
Паньчак Микола	1.00
Паньчак Петро	1.00
Паньчак Павло	1.00
Рудавський Микола	1.00
Шак Катерина	1.00
Дюк Анастазія	50
Карваш Юрій	50

ВІДДІЛ 98.

Бр. св. Володимира в Шенандоа, Па.

Жертви з каси відділу, від членів, від не членів, з пушок і з хрестин проголошено.

Дісланo від членів	$31.50
Разом	$31.50
Малиса Стефан	$1.50
Чорний Іван	1.00
Онисик Петро	1.00
Гевчук Стефан	1.00
Крестинич Петро	1.00
Курила Гарасим	50
Цікот Гнат	50
Демянчик Микола	50
Гевчук Танас	50
Морох Яким	50
Хіля Василь	50
Мучка Григорій	50
Рабода Петро	50
Дишель Андрій	50
Альбашта Іван	50
Овада Іван	50
Земба Іван	50
Ікнічук Михайло	50
Суловський Стефан	50
Курила Максим	50
Зиник Володимир	50
Дудич Іван	50
Мельник Семен	50
Пилипяк Василь	50
Гевчук Григорій	50
Павук Андрій	50
Яацко Стефан	50
Козак Семен	50
Починок Антін	50
Пронишин Онуфрій	50
Лукасик Аполінарій	50
Лукасик Станислав	50
Курила Іван	50
Менкевич Олекса	50
Садовський Роман	50
Цікот Іван	50
Чорний Григорій	50
Касіян Стефан	50
Касіян Василь	50
Андручик Едвард	50
Крупа Іван	50
Глумацький Олекса	50
Максимчук Микола	50
Рудий Петро	50
Козевич Микола	50
Підданий Іван	50
Манулик Іван	50
Когут Іван	50
Демянчик Іван	50
Малимін Андрій	50
Дикий Михайло	50
Курила Яків	50
Винник Яким	50
Починок Дмитро	50
Вівчарик Михайло	50
Марчин Теодор	50
Менкевич Йосиф	50

Дальше буде)

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

АСТОРІЯ, Л. АЙ. Бр. св. О. Николая, від. 5, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в четвер, 20. грудня, точно в год. 7.30 вечером, в гали Чеського Дому, 29-19 24-та Евена. Буде справоздання контрольної комісії і вибір уряду. Проситься всіх членів явитись на сі збори, бо є дуже важні справи до полагодження. Будемо принимати нових членів до Бр. і до У. Н. Союза. Напоминається довгуючих членів вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Не явившийся член на сі збори буде караний після статута. — С. Кривень, предс.; А. Климишин, секр.

БАЙОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 281, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в пятницю, 21. грудня, в год. 8-ій вечером, 45 Іст 21-ша ул. Проситься членів прибути на означений час, бо є богато справ до полагодження. Будесь вибирати уряд на 1929 рік. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости. Нових членів будеться принимати без вступного. Не явившийся член на мітінґу заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. — М. Петруняк, пр.; І. Довгань, кас.; Л. Бачинський, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Вільна Україна, від. 176, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в суботу, 22. грудня, в год. 7.30 вечером, в Укр. Гор. Клюбі, 618 W. Lackawanna Ave. Проситься всіх членів прибути на означений час, бо буде вибір уряду на 1929 рік. — Р. Рубльовський, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Отсим повідомляється членів Бр. св. Василія, від. 339, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 23. грудня, в год. 2-ій пополудни під ч. 610 S. American St. Проситься всіх членів прибути на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Буде вибір урядників на 1929 рік. Будемо принимати нових членів без вступного до Бр. і до У. Н. Союза. Взивається довгуючих вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі наразяться на суспенду. — І. Сорока, предс.; М. Барна, кас.; О. Будай, секр.

МЕЙФІЛД, ПА. Бр. св. Василія Вел., від. 185, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 23. грудня, в год. 1-ій попол., в гали парафіяльній. Буде вибі руряду на 1929 рік. — Не явившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — Процанин, предс.; Наконечний, секр.

КУРТІС БЕЙ, МД. Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 81, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 23. грудня, в год. 2-ій попол., в гали парафіяльній. Кождий член має явитись на мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Уряд і контр. комісія здадуть справоздання. Буде вибір уряду на 1929 рік. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости. Будемо збирати по 30 ц. на календар. Членів, котрі ще не зложили добровільної жертви на Сиротинець, проситься принести на сей мітінґ. Не явившийся член заплатить кару після статута. — В. Чачка, предс.; М. Шуба, кас.; М. Крисоватий, секр.

НЮ БРІТЕН, КОНН. Бр. св. Петра і Павла, від. 254, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в пятницю, 21. грудня, точно в годині 7.30 вечером, в Українській Гали. Кождий член повинен явитися на річнім мітінґу і вирівнати свої мсіячні залеглости, бо в спротивнім разі буде суспендований. Проситься тих членів, котрі ще не зложили жертви на Сиротинець, щоб принесли на сей мітінґ. Буде вибір уряду на 1929 рік і богато важних справ до полагодження. Не явившийся член чи урядник без важної причини буде караний після статута. — Стефан Ґонтарський, предс.; Юрій Зень, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 22. грудня, точно в год. 7-мій вечером. На тім мітінґу буде вибраний уряд на 1929 рік, прочитаний нововироблений статут, контр. комісія здасть річне справоздання. Довгуючі члени, коли не вирівнають своїх залеглостий, будуть суспендовані, а неявившийся член підляже карі. Кождий член повинен придбати хоч одного нового члена до старших або молодших членів. Зрозумійте се, члени, що У. Н. Союз се одинокий Батько в нещастю. — Теодор Таніш, предс.; Андрій Гатала, кас.; Іван Березовець, секр. 294

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за листопад 1928 р.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 1. Лабовський Василь.
В. 4. Підлипчак Григорій.
В. 23. Винник Ксеня.
В. 29. Турко Іван.
В. 31. Андрусишин Теодор, Андрусишин Михайло, Феценко Олександра, Орловський Йосиф.
В. 52. Вавришин Зофія.
В. 73. Свідер Анна.
В. 75. о. Кашуба Михайло.
В. 76. Теребух Стефан.
В. 78. Торначик Антін.
В. 82. Шромовят Іван.
В. 91. Іванейко Марія, Кот Йосиф.
В. 97. Висотська Петрина, Висотський Іван.
В. 102. Розоміло Теодор, Кардимаш Михайло.
В. 104. Федейко Михайло.
В. 105. Гриб Ів., Наливайко Теодор.
В. 111. Бойчук Гаврило.
В. 112. Тулай Марія.
В. 125. Шалко Анна.
В. 126. Кузьман Микола.
В. 132. Хоцінський Стефан.
В. 134. Оріщак Марія.
В. 136. Кравчишин Михайло.
В. 137. Стиран Марія.
В. 139. Бабій Михайло, Дзіковський Іван, Дзіковська Ева.
В. 147. Маркович Розалія.
В. 155. Чумер Йосиф.
В. 173. Лазорчик Іван.
В. 189. Грабарович Юрій, Кудак Антін.
В. 198. Кавалець Текля.
В. 200. Жатковський Мартин.
В. 214. Червоняк Петро, Червоняк Катерина.
В. 217. Кройовський Теодор.
В. 218. Сокіл Антін.
В. 221. Поляк Григорій.
В. 223. Худоба Кляра, Стебеліська Анна, Слюсар Анастазія.
В. 227. Дрозт Юрій.
В. 229. Савкулич Михайло.
В. 234. Горінь Іван, Собків Яків.
В. 243. Слівак Петро.
В. 247. Турніцький Андрій.
В. 266. Гулик Катерина.
В. 267. Лацьків Анна.
В. 271. Витяж Олекса.
В. 273. Говзун Максим, Андрушків Микола, Говзун Параня.
В. 276. Вовк Ілько.
В. 277. Калухович Марія.
В. 281. Притика Сенько, Антош Дмитро.
В. 292. Старко Олекса.
В. 295. Середінський Яків.
В. 309. Луіс Іван.
В. 317. Шмокалюк Стефан, Шмокалюк Магда.
В. 320. Копеляк Йосиф.
В. 326. Марковський Ксаверій.
В. 332. Федюк Марія.
В. 346. Тичинська Лікерія.
В. 351. Бальчинський Михайло.
В. 355. Юркевич Йосиф, Скрицька Параска.
В. 358. Краснопюрка Берта, Скиба Стефанія.
В. 361. Ясінський Павло, Кузь Антін.
В. 363. Луцишин Юрій.
В. 365. Кашицька Марія.
В. 383. Кухна Марія, Кухна Анна, Буката Іван.
В. 400. Вус Михайло.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 20. Яловий Михайло.
В. 31. Головач Лешко.
В. 43. Царнецький Вінцентій.
В. 48. Бойко Іван.
В. 61. Королевят Дмитро.
В. 62. Ємчук Петро, Маслюх Василь.
В. 77. Хоміцький Іван.
В. 78. Супранович Матеуш.
В. 85. Ницак Василь.
В. 104. Савчак Андрій.
В. 119. Фелт Марія.
В. 126. Мельник Дмитро.
В. 137. Дворожняк Стефан.
В. 142. Качираль Володимир.
В. 155. Цюхрій Марія.
В. 158. Каратник Стефан.
В. 159. Шалаґан Олекса.
В. 178. Петричкович Іван.
В. 194. Цимбаліста Микола.
В. 197. Лазарів Йосиф.
В. 217. Качмарик Василь, Полійчук Іван, Кучмій Григорій.
В. 218. Білань Василь.
В. 219. Бардич Ілько.
В. 223. Тарабаш Дмитро.
В. 227. Грешко Іван, Грешко Іван.
В. 229. Полько Іван, Савкулич Іван.
В. 230. Лапчинський Теодор, Волейник Юрій, Невенський Іван.
В. 231. Білоус Юліян.
В. 235. Бобак Павло, Бобак Марія, Ратич Василь.
В. 239. Сидор Олекса, Сидор Апольонія.
В. 266. Климків Михайло, Калуга Олекса.
В. 268. Ґромяк Михайло, Ваврик Іван, Євчин Василь.
В. 288 .Фернюк Вікторія.
В. 304. Попелюк Андрій.
В. 332. Козак Семен.
В. 355. Ганківський Дмитро.
В. 356. Курцеба Ева.
В. 358. Колоніс Юлія.
В. 361. Мельник Іван.
В. 365. Скурат Михайло.
В. 370. Пасечний Василь.
В. 371. Попіль Дмитро.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 14. Новаковський Василь.
В. 20. Кафка Василь, Кафка Михайло.
В. 54. Трусевич Григорій.
В. 75. Процанин Стефан, Процанин Михайло.
В. 76. Гнат Григорій.
В. 85. Дрань Емилин.
В. 117. Микитин Катерина.
В. 141. Чайка Дмитро.
В. 146. Мацевка Савка, Мацевка Анна, Вітушинська Текля.
В. 161. Перяк Антін, Петришин Стефан, Петришин Анна.
В. 173. Лазарчик Сильвестер, Лазарчик Марія.
В. 175. Павлишевська Марія, Павлишевський Теодор, Пелех Семен, Пелех Зофія, Пелех Онуфрій.
В. 179. Клим Роман.
В. 204. Ошуст Іван.
В. 206. о. Каськів А. Володимир, Сталений Петро, Сталена Марія.
В. 209. Сарафинович Василь, Сарафинович Марія.
В. 230. Ямельський Михайло.
В. 248. Гуцалюк Теодор, Гуцалюк Анна.
В. 263. Роїк Лука.
В. 293. Хаменчук Іван, Хаменчук Михайло.
В. 306. Мосора Василь, Мосора Анна.
В. 308. Щурек Стефан, Щурек Іван, Щурек Параня.
В. 334. Стойка Михайло.
В. 349. Колодій Августин.
В. 367. Медвідь Юрій.
В. 378. Гальчук Василь.
В. 381. Оляр Роман.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 7. Роговська Олена, Роговський Константин.
В. 8. Кривчун Ігнатій, Баран Павло.
В. 14. Стефанюк Василь.
В. 20. Дмитришин Петро, Барщовська Анастазія.
В. 29. Сташак Самуїл.
В. 32. Фабян Дмитро, Гутник Пилип.
В. 44. Сташек Марія.
В. 59. Бойко Михайло.
В. 63. Козель Михайло.
В. 64. Ништа Ілько.
В. 70. Чуправський Павло.
В. 76. Дворянин Кость.
В. 85. Паращук Данило.
В. 91. Олексишак Василь.
В. 94. Крушельницький Павло.
В. 98. Еваник Стефан.
В. 103. Савка Микита.
В. 113. Рулик Іван, Слумарей Теодор.
В. 124. Паранка Семен.
В. 129. Луців Михайло, Балан Олекса.
В. 154. Кінаш Михайло.
В. 155. Бережанський Теодор.
В. 156. Машталяр Петро.
В. 170. Дахович Михайло.
В. 175. Гайдук Василь.
В. 177. Рой Дмитро.
В. 182. Дольний Іван.
В. 194. Шимків Саверин.
В. 223. Рищ Павло, Сміт Петро.
В. 235. Крипянек Онуфрій.
В. 240. Пацай Анна.
В. 243. Грабінський Дмитро, Красота Василь.
В. 245. Юзьва Василь.
В. 247. Івашко Василь, Лазарик Анна.
В. 251. Сорочак Онуфрій.
В. 253. Михалевич Михайло.
В. 259. Курила Григорій, Облочинський Петро.
В. 261. Бошко Михайло.
В. 268. Ткач Іван, Меліш Дмитро.
В. 269. Мудрик Михайло, Рудий Дмитро, Руда Марія.
В. 295. Нагребецька Зофія.
В. 296. Паздур Іван, Скочиляс Павло, Ґрасон Михайло, Ґрасон Анна.
В. 324. Филипчук Анна, Нагумек Іван, Вишиванюк Анна, Вишиванюк Федор.
В. 336. Воробель Антін, Товарницький Дмитро.
В. 338. Балоґ Михайло.
В. 352. Возняк Павло, Возняк Марія.
В. 361. Варениця Павло, Варениця Казимира, Варениця Касян, Варениця Марія, Піцунко Тимко, Пізунко Агата.
В. 367. Дуда Василь, Білик Марія, Матіїв Федор, Тимків Іван, Крипка Катерина.
В. 379. Козак Стефан.
В. 384. Яструбецький Григорій, Кушіль Андрій.
В. 401. Блай Юрій.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 8. Оляр Роман.
В. 15. Козак Михайло.
В. 20. Вітушевська Текля.
В. 24. Кафка Василь, Кафка Михайло.
В. 44. о. Каськів Володимир.
В. 62. Холявський Пилип.
В. 77. Новаковський Василь.
В. 90. Костюк Микола, Лах Юрій.
В. 95. Хаменчук Іван.
В. 189. Лах Катерина.
В. 200. Мидвідь Юрій.
В. 247. Лазарчик Сильвестер, Лазарчик Марія.
В. 270. Трусевич Григорій.
В. 276. Петришин Стефан, Петришин Анна.
В. 284. Щурек Стефан, Щурек Параня, Щурек Іван.
В. 294. Мосора Василь, Мосора Анна.
В. 313. Качмар Петро, Коцюба Стефан, Коцюба Олена, Гарасим Василь, Гарасим Олена, Касян Марія, Кузьма Іван, Кузьма Марія, Кошуба Іван, Кошуба Павлина, Лісовський Андрій.
В. 324. Гальчак Василь.
В. 338. Процанин Стефан, Процанин Михайло.
В. 353. Шкварок Ілько.
В. 369. Гуцалюк Теодор, Гуцалюк Анна.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ:

В. 1. Пйонтковський Іван.
В. 7. Securityованко Стефан, Лущ Марія.
В. 14. Додяк Ізидор.
В. 28. Лещак Олекса.
В. 99. Левіцький Олекса.
В. 102.. Цап Демко.
В. 112. Салак Анастазія.
В. 157. Смігу? Григорій, Візьман Маріян.
В. 162. Медвідь Семен.
В. 217. Гунчак Семен.
В. 223. Ярош Марія.
В. 243. Смаль Михайло.
В. 255. Шевчук Васько.
В. 277. Курко Григорій.
В. 300. Кость Антін.
В. 385. Марків Теодор.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком міс. листопада 1928 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	20,358
В місяци листопаді 1928 р. принято нових	88
В місяци листопаді 1928 р. принято наново	55
В місяци листопаді 1928 р. принято з переступними листами	46
В місяци листопаді 1928 р. принято з инших кляс обезпеч.	9
Разом	20,556
В місяци листопаді 1928 р. суспендовано	83
В місяци листопаді 1928 р. відійшли з перест. листами	40
В місяци листопаді 1928 р. відійшли до инших кляс обезп.	9
В місяци листопаді 1928 р. померли	18
Разом	150
З кінцем місяця листопада 1928 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	20,406

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД.

В клясі Д.	на $ 100	14
В клясі А	на $ 250	397
В клясі А.А.	на $ 500	5,818
В клясі В.	на $ 750	884
В клясі С.	на $1000	12,669
В клясі В.В.	на $1500	267
В клясі С.С.	на $2000	83

НОВІ РОДИ:

Обезпеченне платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500	на $ 500	39
В клясі О-1000	на $1000	33
В клясі О-1500	на $1500	2
В клясі О-2000	на $2000	1
В клясі О-2500	на $2500	—
В клясі О-3000	на $3000	—

Обезпеченне платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500	37
В клясі Р-1000	на $1000	52
В клясі Р-1500	на $1500	—
В клясі Р-2000	на $2000	2
В клясі Р-2500	на $2500	—
В клясі Р-3000	на $3000	—

Обезпеченне платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500	49
В клясі Е-1000	на $1000	54
В клясі Е-1500	на $1500	3
В клясі Е-2000	на $2000	2
В клясі Е-2500	на $2500	—
В клясі Е-3000	на $3000	—
	Разом	20,406

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ: НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 9. Швед Юрій.
В. 28. Костик Зофія, Лукашук Зофія, Лукашук Василь.
В. 31. Майкович Катерина.
В. 65. Полянська Анна.
В. 70. Ґнира Ольга.
В. 87. Мицьо Василь, Тарасик Володимир.
В. 90. Лах Вікторія ,Сидор Іван.
В. 91. Іваненко Михаліна, Іваненко Нестор.
В. 96. Грицай Анна, Ревт Марія.
В. 97. Висоцька Марія, Висоцький Іван.
В. 102. Кардамаш Анна.
В. 103. Стецик Е. Богданна.
В. 104. Федейко Йосиф.
В. 112. Мацуляк Теодор, Мацуляк Дмитро.
В. 117. Малярська Евгенія, Малярський Володимир.
В. 120. Пласконос Стефан.
В. 137. Мамрич Михайло, Стиран Розалія.
В. 147. Ярема Йосиф.
В. 155. Крицька Олена, Процанин Микола.
В. 161. Дзюбінська Катерина.
В. 179. Білик Василь, Білик Роберт.
В. 182. Решетар Дорота.
В. 189. Шарич Йосиф.
В. 205. Гнипта Анастазія.
В. 214. Червоняк Михайло, Червоняк Василь, Червоняк Анна, Червоняк Марія.
В. 217. Решітник Іван, Решітник Дмитро.
В. 223. Худоба Марія.
В. 232. Ріпка Еленора, Ріпка Михайло, Ріпка Рудольф Ричард.
В. 253. Пилипів Володимир.
В. 266. Гулик Зофія.
В. 292. Старко Стефанія, Шевчук Розалія.
В. 296. Каліновська Ольга, Каліновська Наталія, Лишковяк Василь.
В. 301. Медзяк Стефан.
В. 318. Лех Марія.
В. 321. Фука Олена, Ступницький Іван.
В. 331. Ґлосніцька Катерина.
В. 334. Сидор Анна, Шаваринський Михайло.
В. 336. Ольховий Стефан, Ольховий Іван.
В. 345. Попеза Василь, Попеза Марія.
В. 358. Волянський Роман.
В. 364. Насаль Іван.
В. 383. Бабій Анна, Бабій Гилярій, Білик Павлина, Білик Михайло, Буката Марія, Буката Михайло, Кравчук Іван, Кравчук Ольга, Стельмах Катерина, Стельмах Михаліна, Шибаль Йосиф, Влох Евгенія, Вовк Анна, Вовк Мирослава.
В. 388. Криворука Теодор, Криворука Андрій.

ДІТИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 44. Бойко Анна, Бойко Марія, Бойко Олена, Бойко Стефан, Бойко Йосиф.
В. 142. Качараль Михайло, Качараль Олена, Качараль Ольга.
В. 223. Тарабаш Текля.
В. 229. Полко Іван, Полко Михайло, Полко Анна, Полко Франко.
В. 231. Білоус Михайло, Білоус Йосиф, Білоус Марія.
В. 268. Ваврик Марія.
В. 276. Керда Марія.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 75. Процанин Іван, Процанин Стефан.
В. 76. Гнат Магда, Гнат Петро, Гнат Стефан, Гнат Андрій, Гнат Зофія.
В. 117. Микитин Анна, Микитин Марія, Микитин Розалія.
В. 161. Петришин Стах, Петришин Павло, Петришин Петро, Петришин Ольга.
В. 175. Павлишевська Стефанія, Пелех Анастазія, Пелех Омелян, Пелех Іван.
В. 206. Сталений Іван, Сталений Михайло.
В. 209. Сарафинович Адольф.
В. 248. Гуцалюк Ольга.
В. 308. Щурек Петро, Щурек Марія, Щурек Анна, Щурек Олена.
В. 378. Гальчук Іван, Гальчук Олекса.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 7. Яцула Ева.
В. 10. Мадзик Володимир.
В. 27. Лешків Йосиф.
В. 62. Кокодинська Реґіна.
В. 70. Чуправська Стефанія, Чуправська Олена, Чуправська Ірина.
В. 90. Лах Анна, Лах Юстина, Лах Дмитро, Лах Микола, Лах Марія, Матковський Микола, Матковська Анна.
В. 120. Ятчишин Ольга, Ятчишин Олена.
В. 128. Пошивяк Петро, Пошивяк Іван, Пошивяк Олександра.
В. 132. Кунцьо Марія.
В. 137. Стиран Марія.
В. 155. Бережанський Антін, Левків Теодор, Слобода Іван.
В. 170. Лахович Вероніка, Дахович Йосиф, Дахович Анна.
В. 242. Сісак Василь, Сісак Анна.
В. 245. Юзьва Анна, Юзьва Петро, Юзьва Марія, Юзьва Михайло, Юзьва Семен.
В. 247. Белей Анна, Белей Катерина, Белей Марія, Белей Розалія.
В. 259. Облочинський Володимир, Облочинська Марія.
В. 269. Рудий Петро.
В. 274. Павлечко Ілько, Павлечко Микола.
В. 296. Паздур Михайло, Паздур Стефан, Скочиляс Михайло, Скочиляс Евген.
В. 324. Вишиванюк Григорій, Вишиванюк Петро, Вишиванюк Аделя.
В. 361. Піцунко Стефан, Піцунко Іван.
В. 384. Кошіль Анна, Кошіль Марія, Кошіль Григорій, Кошіль Іван.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 15. Козак Апольоній, Козак Каролїна.
В. 62. Холявський Рудольф.
В. 276. Петришин Стах, Петришин Павло, Петришин Петро, Петришин Ольга.
В. 284. Щурек Петро, Щурек Марія, Щурек Анна, Щурек Олена.
В. 324. Гальчук Іван, Гальчук Олекса.
В. 338. Процанин Іван, Процанин Стефан.
В. 369. Гуцайлюк Ольга.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА:

В. 4. Підлипчак Григорій.
В. 31. Андрусишин Теодор, Андрусишин Михайло, Феценко Олександра, Орловський Йосиф.
В. 73. Свідер Анна.
В. 102. Кардамаш Михайло.
В. 136. Кравчишин Михайло.
В. 155. Чумер Йосиф.
В. 177. Бісюк Апольонія, Бісюк Мирослава.
В. 218. Сокіл Антін.
В. 223. Стебелінська Анна.
В. 229. Савкулич Михайло.
В. 243. Співак Петро.
В. 258. Троян Петро.
В. 355. Юркевич Йосиф, Скрицька Параска.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 137. Мамрич Михайло.
В. 217. Решітник Іван, Решітник Дмитро.

ПОМЕРШІ ДІТИ.

В. 239 Курвавич Стефан.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком міс. листопада 1928 в У. Н. С. було дітий чл.	12,934
В місяци листопаді 1928 р. принято нових	82
В місяци листопаді 1928 р. принято наново	18
В місяци листопаді 1928 р. принято з переступними листами	28
Разом	13,062
В місяци листопаді 1928 р. суспендовано	61
В місяци листопаді 1928 р. відійшли з перест. листами	16
В місяци листопаді 1928 р. відійшли до повнолітних членів	16
В місяци листопаді 1928 р. померли	1
Разом	94
З кінцем місяця листопада 1928 в У. Н. С. було дітий членів	12,968

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-ій за 25 цит. місячної вкладки	12,101
В клясі 2-ій за 50 цит. місячної вкладки	867
Разом	12,968

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком міс. листопада 1928 р. в У. Н. Союзі було всіх обезпечених	33,292
В місяци листопаді 1928 р. прибуло повнолітних	48
В місяци листопаді 1928 р. прибуло дітий членів	34
З кінцем місяця листопада 1928 в У. Н. Союзі було всіх обезпечених	33,374

У В А Г А

котру кождий відділовий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї стисло застосуватися.

Так повнолітні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті на місяць листопад 1928 як суспендовані або виключені за неплаченне місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і надальше бути членами У. Н. Союза, мусять зголоситися протягом сего місяця (грудня) до своїх відділів і вписатися наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Коли цего не зроблять до кінця місяця грудня 1928 року, то в січни 1929 р. мусять виповняти нові аплікації (просьби о принятте), коли схотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці знов члени, так повнолітні як і малолітні, котрі в міс. листопаді 1928 р. взяли переступні листи, а еще доси не зголосилися до іншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяци грудні 1928 р., бо на другий місяць, то є в січни 1929 року стратять всі членські права і моглиби бути приняті тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятте).

І. Капітанюк, гол. рек. секр.

ПРОТОКОЛ

РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ ОБЄДНАННЯ.

(10)

2. В справі реорґанізації „Рідної Школи".

Визнаючи вповні вагу „Рідної Школи" на українських землях під Польщею в часі сьогоднішнього лихоліття, а з другого боку бажаючи, щоб „Рідна Школа" стала рідною не тільки з назви, але по суті, ставимо по розвазі й перевіренні теперішнього стану на західних українських землях наші домагання, при сповненні яких подбаємо всею силою і з чистою совістю про зорґанізовану допомогу американської української іміґрації.

1. „Рідна Школа" мусить стати дійсно всенародньою, понадпартійною установою, опертою на широких масах, які булиби в ній як найживіше заінтересовані та своїм напрямком і своїми уладженнями мусить служити виключно національним і суспільним потребам української нації.

2. Маючи на увазі в першій мірі національне виховання української молоді по формі і змісті, „Рідна Школа" зверне головну увагу на дошкільне виховання в містах, місточках і національно мішаних, згл. загрожених селах та створить там захоронки й народні школи безумовно під доглядом „Рідної Школи".

3. Народні школи товариства „Р. Шк." мусять узглядняти господарські потреби українських трудових мас.

4. Тому, що теперішні клясичні ґімназії забирають молоді забагато часу на мертві мови, — „Рідна Школа" переведе в своїх осталих ґімназіях постепенну орґанізацію, переміняючи їх на реальніший тип з новішими світовими мовами та з більше практичним напрямком, узгляднюючи можність заробітку по укінченні школи як конечну вимогу сьогоднішного господарського стану українського народу головно на землях під Польщею.

5. Тому, що деякі ґімназії не дають самі для себе покриття (Городенка, Чортків Коломия), а їх сьогоднішний тип, хоч відповідає вимогам для поступлення на польський університет, але не відповідає народним і теперішним життєвим потребам, — „Рідна Школа" почне безумовно ліквідувати ті школи, згл. заміняти їх постепенно на школи практичні.

6. Тому, що укінчені учениці учительських семінарій Рідної Школи" виявляють себе за мало життєвими, коли в більшій части, а може й виключно вижидають державної учительської посади тоді, коли на власній землі можна орґанізувати виховні заведення (діточі садки, захоронки, ба й збірні лекції), — заведе „Рідна Школа" такий напрямок у дівочих учительських семінаріях і так буде учениць виховувати, щоби вони були в можности та хотіли по укінченні семінарії вести не тільки науку в народніх школах, але й садку чи захоронці та надаватися до ведення і проводу в жіночо-господарській і культурній ділянці.

7. Тому, що український учитель мусить бути не тільки вихователем української дітвори, але й вірним, щирим дорадником української маси; тому, що тепер край слушно захоплюється ідеєю кооперації, а головно підставою селянського життя, це рільництво, — учительські кандидати виховувані в учительській семінарії „Рідної Школи" мусять мати бодай теоретичне знання кооперації та ріжних галузей рільництва. Крім цього учительський кандидат має бути безумовно уздібнений вести хор, орхестру, аматорські гуртки, бібліотеку, словом: надаватися на світського духового умілого співробітника чи й провідника в громадянській праці.

8. „Рідна Школа" зверне більшу увагу на плекання національно свідомого, інтелігентного ремісничого стану, закладаючи ремісничі школи необхідних фахів. Колиб не вистарчало фондів, „Рідна Школа" зорґанізує вербовання української молоді до ремесла, приміщуючи ту молодь у власних бурсах та орґанізуючи для неї фахово-доповняючі школи.

9. Тому, що шкільництво, не зосереджене в одних руках, може зійти на бездоріжжа, не узгляднюючи вповні національних потреб, — „Рідна Школа" поробить усі можливі заходи, щоби всі українські приватні школи всякого типу піддалися контролі й доглядові „Рідної Школи", як це й свого часу постановила всенародня ухвала.

10. Колиб переміна шкіл на инший тип (з узгляднениям практичности) була причиною зменшення фреквенції, — „Рідна Школа" буде такі школи ліквідувати, натомісць орґанізувати бурси на приміщення в них учнів, які перейшлиби до державних шкіл.

11. Бурси Рідної Школи" повинні бути мішані, приймаючи молодь одного пола з ріжних шкіл.

(Дальше буде).

LITTLE JULIUS SNEEZER

BY BAKER

WHAT ARE YOU LAUGHIN' ABOUT?
WHO PUT THE PAINT ALL OVER YOUR FACE?
YOU CAN'T HELP THAT WHEN YOU COLOR MAPS!
WHAT DID YA USE TO COLOR YOUR MAP?
OH- JUST CRAYON, THAT'S ALL!
THAT'S FUNNY- MY WIFE WAS DOING THE SAME THING WHEN I LEFT HOME!
ONLY SHE DOESN'T USE CRAYON, SHE USES PAINT FOR COLORING HER MAP!